Uw kenmerk	: -
Uw brief van	: -
Ons kenmerk	: 20250411/BA/JGae
Datum	: 11 april 2025
Onderwerp	: Een stap naar voren: GGD Zeeland in 2026 en de jaren erna

Aan: College van Burgemeesters en Wethouders van de 13 Zeeuwse gemeenten

Geacht college van burgemeester en wethouders,

Hierbij ontvangt u de ontwerpbegroting 2026-2029 van Gemeenschappelijke regeling Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst Zeeland (GR).

Verzoek om zienswijze
Conform artikel 24 van de gemeenschappelijke regeling vragen wij u deze begroting ter zienswijze voor te leggen aan de raden van de deelnemende gemeenten.

Toelichting op de ontwerpbegroting 2026-2029

Algemeen
Een goede publieke gezondheid en veiligheid is van essentieel belang voor de Zeeuwse samenleving. Daarom zet de GGD, samen met de Zeeuwse gemeenten, in op een sterke publieke gezondheid. Om de taken op het gebied van de publieke gezondheid en veiligheid blijvend goed te kunnen uitvoeren is een gezonde financiële bedrijfsvoering noodzakelijk.

Het jaar 2026 staat bekend als een jaar van financiële uitdagingen voor gemeenten en betrokken partijen (waaronder gemeenschappelijke regelingen). Ook de Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst Zeeland (GR) ziet en erkent de uitdagingen die hiermee gepaard gaan. In Zeeland is door de Vereniging Zeeuwse Gemeenten (VZG) voor het jaar 2026 een uniforme bezuinigingsrichtlijn voor gemeenschappelijke regelingen opgesteld van 2,2 % en een uniforme indexeringsrichtlijn van 0%. Deze laatste richtlijn van 0% betekent eveneens een bezuiniging, gezien verwachte loon- en prijs inflatiecijfers vanuit macro economische verkenning 2026.

Het Algemeen Bestuur (AB) heeft het Dagelijks Bestuur (DB) gevraagd inzichtelijk te maken wat de consequenties zijn indien deze VZG richtlijnen -2,2% bezuiniging en 0% indexatie, gevolgd worden door GR Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst Zeeland voor de voorliggende begroting 2026 – 2029.

Bezoekadres
Westwal 37
4461 CM Goes
0113 - 249 400

Postadres
Postbus 345
4460 AS Goes

ggdzeeland.nl

De GGD en gemeenten hebben deze consequenties inzichtelijk gemaakt waarop tijdens het AB van 11 april bestuurlijke keuzes zijn gemaakt. De consequenties van deze keuzes zijn verwerkt in de begroting 2026 – 2029. Op hoofdlijnen zijn deze keuzes:
Disclaimer: afhankelijk van de bestuurlijke keuzes op 11 april maken we inzichtelijk in deze aanbiedingsbrief wat de consequenties zijn van deze bezuinigingen.

Basis op Orde
De afgelopen jaren hebben we met het programma Basis op Orde ingezet op het op orde brengen van de GGD. Uit de evaluatie (Lysias advies, november 2024) blijkt dat we op de goede weg zijn, maar dat er nog verdere inzet nodig is. De basis is versterkt, het is echter goed op te merken dat deze basis in beginsel kwetsbaar blijft. GGD Zeeland heeft namelijk een smalle basis qua capaciteit. Zeeland telt relatief weinig inwoners en bedient een groot verzorgingsgebied. Hierdoor bestaat een zeker 'schaalnadeel'.

De verdere inzet die nog nodig is, richt zich met name op de cultuuromslag naar een organisatie die van buiten naar binnen werkt en die proactief kan inspelen op maatschappelijke ontwikkelingen. Graag gaan wij als GGD met de gemeenten de komende tijd in gesprek wat er nodig is in Zeeland en welke bijdrage de GGD hieraan leveren.

IZA/GALA
Gemeenten, GGD, zorgverzekeraar en zorgaanbieders werken samen om de doelen uit de akkoorden te halen. GGD Zeeland treedt hierin op als kennispartner van de gemeenten, is opdrachtnemer van het project om te komen tot een werkbare preventie-infrastructuur en tevens projectleider van de vijf ketenaanpakken.

Jeugdgezondheidszorg
Het programma 'Toekomst JGZ, samen voor een gezonde jeugd' is in 2025 gestart en zetten we voort in 2026 en 2027. Hiermee bouwen we verder aan de JGZ die maximale kansen biedt voor Zeeuwse kinderen als het gaat om veilig, gezond en kansrijk opgroeien, nu en in de toekomst. En aan een JGZ die bijdraagt aan kansengelijkheid en het verkleinen van gezondheidsverschillen.

Veilig Thuis
Veilig Thuis vervult Zeeuws breed een belangrijke functie in het signaleren, aanpakken en doorbreken van huiselijk geweld en kindermishandeling. Op basis van de toenemende aantallen meldingen, adviezen en vervolgdiensten alsmede de toenemende complexiteit en multi problematiek blijft toekomstige inzet noodzakelijk.

De financiering van het programma Veilig Thuis bestaat uit twee delen. Eén deel van de begroting komt vanuit de gemeentelijke bijdrage en één deel komt vanuit een subsidie vanuit het CZW bureau (in opdracht van de centrumgemeente Vlissingen).

Inkooporganisatie Jeugdhulp Zeeland (IJZ)
Binnen de GR is een onderscheid te maken tussen GGD Zeeland en Inkooporganisatie Jeugdhulp Zeeland (IJZ). Beide onderdelen komen samen in deze begroting, maar zijn wel duidelijk van elkaar onderscheiden.
In maart 2025 (na de totstandkoming van bijgevoegde ontwerpbegroting 2026) neemt de Bestuurscommissie Inkoop Jeugdhulp Zeeland een besluit voor de aanbesteding jeugdhulp, waarbij de contracten op 1 januari 2026 van kracht moeten zijn. Het besluit op 17 maart a.s. is bepalend voor de werkzaamheden van IJZ in 2026.

Eind 2024 heeft het OZO ingestemd met een onderzoek naar de governance van het sociaal domein in Zeeland. In maart 2025 wordt de voortgang hiervan besproken in OZO. De uitkomst hiervan kan zijn dat IJZ op of omstreeks 1 januari 2027 onderdeel gaat worden van een andere gemeenschappelijke regeling. Vanwege dit mogelijke toekomstperspectief zijn de aangevraagde begrotingswijzigingen als incidenteel opgegeven.

Samenwerking GGD-VRZ-RUD
In 2026 vervolgen we het proces van de samenwerking GGD – VRZ op basis van de besluitvorming in april 2025. Er ligt een opdracht om te komen tot een businesscase voor de samenwerking op bedrijfsvoering en de gezamenlijke huisvesting en een advies uit te brengen voor de inrichting van de governance voor deze samenwerking. Hierbij is een eventuele toekomstige aanhaking van de RUD in deze plannen steeds als randvoorwaarde gesteld. Eventuele kosten zijn ten tijde van het opstellen van de programmabegroting 2026 nog niet inzichtelijk, dit is afhankelijk van de uitkomst en besluitvorming door de algemeen besturen in april 2025.

Tot slot
De urgentie om als GGD een stap naar voren te zetten, wordt onderstreept door de huidige situatie in de Zeeuwse zorg. Zoals recente berichtgeving aantoont, piept en kraakt de zorg in onze provincie. Wachttijden lopen op, er zijn personeelstekorten, en er wordt voorspeld dat Zeeland in 2030 zo'n 7500 zorgmedewerkers tekort komt. Deze problemen vragen om een fundamenteel andere aanpak.

De GGD Zeeland kan met haar brede expertise, datagestuurde aanpak en publieke gezondheidstaken een brugfunctie vervullen tussen het sociaal domein, medisch domein en fysieke domein. Door gerichter in te zetten op gezondheid/preventie en een datagedreven aanpak kunnen we gemeenten ondersteunen bij het maken van onderbouwde beleidskeuzes en effectieve interventies.

De GGD is met haar data en kennis van preventie van grote waarde zijn bij het aanpakken van complexe vraagstukken zoals:

- De dubbele vergrijzing in onze regio, die vraagt om nieuwe vormen van preventie en verbinding tussen het sociaal en medisch domein

- De toenemende vraag naar jeugdzorg en de mentale gezondheid van jongeren
- De stijgende zorgkosten en het acute tekort aan zorgpersoneel
- De invloed van de leefomgeving op de gezondheid van inwoners

De GGD Zeeland levert een bijdrage aan de noodzakelijke transformatie van zorg naar gezondheid, zoals de Zeeuwse Zorg Coalitie benadrukt,. Door onze brede expertise, preventieve taken en Veilig Thuis kunnen wij een belangrijke schakelfunctie vervullen tussen gemeenten, zorginstellingen en inwoners. Samenwerking met gemeenten, met zorg- en welzijn is hierbij het sleutelwoord.

In Zeeland zijn al initiatieven gaande op het gebied van samenwerking in de zorg en de noodzakelijke transitie van zorg naar gezondheid en gedrag. Uit een inventarisatie in 2024 van de behoeften van onze gemeenten omtrent de kennis- en adviesfunctie van de GGD worden we aangemoedigd en uitgenodigd om in de advisering van gemeenten een andere rol en houding aan te nemen. Door in adviezen meer richting aan te geven en als een partner en niet als opdrachtnemer proactief te helpen zoeken naar oplossingen. De verbeteringen worden gezocht in een betere ontsluiting van kennis en expertise en de toepasbaarheid hiervan in de (lokale) praktijk. Wij gaan graag met de gemeenten in gesprek hoe we deze andere rol en houding actief kunnen vervullen om optimaal bij te dragen aan de maatschappelijke opgaven en uitdagingen waar Zeeland voor staat.

In deze begrotingsbrief geven wij graag een eerste aanzet en reiken wij gemeenten de hand om gezamenlijk te verkennen hoe GGD Zeeland zich kan ontwikkelen tot een stevige preventie- en kennispartner.

Vertrouwende u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben.

Met vriendelijke groet,

Het dagelijks bestuur Gemeenschappelijke Regeling Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst Zeeland,

Mevr. S. Suij Mevr. J. Gaemers

Bijlages:
1. AB Notitie Ontwerpbegroting 2026-2029
2. Ontwerpbegroting 2026-2029